

HOOFDSTUK

5 Voorkeursmodel

5.1

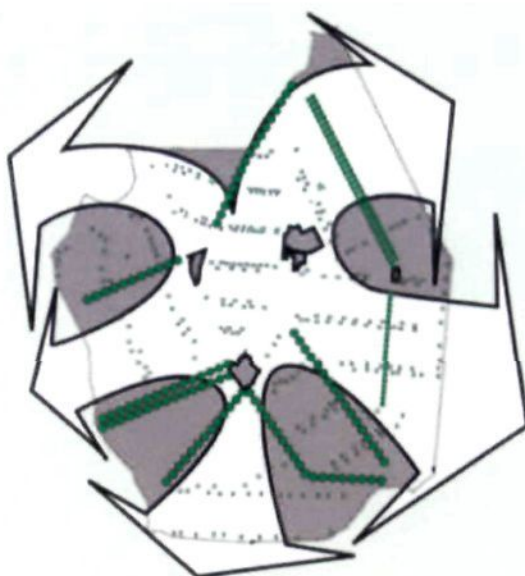
OMSCHRIJVING VOORKEURSMODEL

Ruimtelijk concept

Op basis van de analyse van het ontstaan, de inrichting en het gebruik van de polder en de autonome ontwikkelingen is een ruimtelijk concept opgesteld dat als basis dient voor het structureren van de ruimtelijke opgaven [lit. 6]. Figuur 5.1 geeft het ruimtelijke concept weer.

Figuur 5.1

Ruimtelijk concept
voorkeursmodel

Dit concept sluit aan bij de oorspronkelijke opzet van de polder. In deze structuur was het de bedoeling dat vanuit het hart de hele maat van de polder tot aan de rand ervaren kon worden. Het concept plaatst de bouwstenen binnen de logische structuur van de polder, met een radiale openheid. Dus vanuit het midden van de polder (de driehoek Wieringerwerf, Middenmeer en Slootdorp) is de openheid van de polder nog steedsikbaar.

'Openheid versus massa' is een oude doelstelling van het oorspronkelijke polderontwerp wat in het concept terugkomt. De bouwstenen worden afgewisseld door open ruimte en gemaskeerd door boomwallen of andere natuurlijke begrenzingen. De uitbreidingen van de kernen dienen aan te sluiten bij de verkaveling van het polderlandschap. Lijnen of grenzen in de polderstructuur worden grenzen tussen polder en dorp.

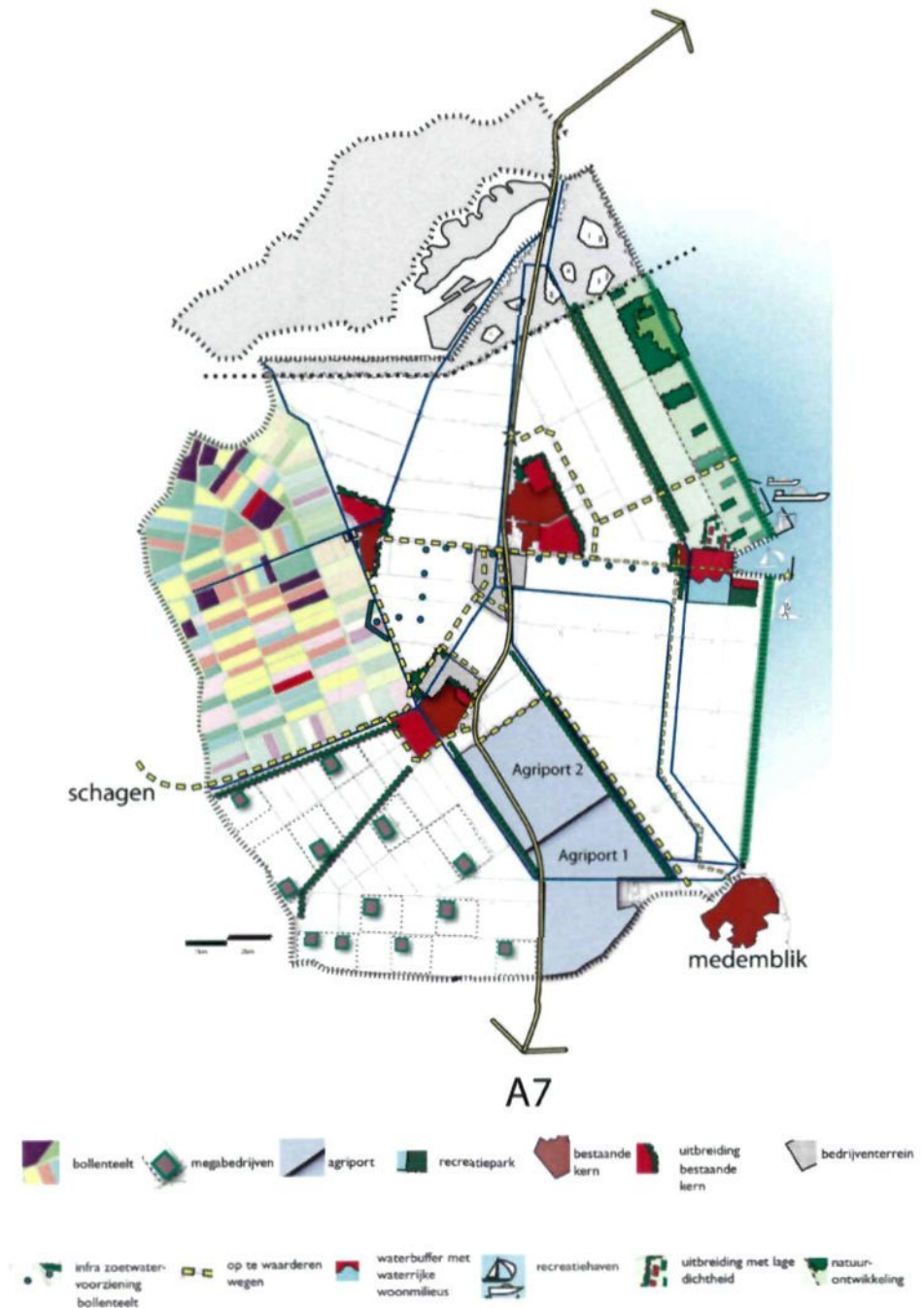
Kortom, het ruimtelijke concept moet voor een vitale polderstructuur zorgen, waarbij de polder nog altijd wordt ervaren als één polder. Ondanks de ontwikkelingen die grootschaliger zijn dan in de ontstaansperiode van de Wieringermeerpolder.

Voorkeursmodel

Het ruimtelijk concept, de eindconclusies van de consultants van de maatschappelijke en bestuurlijke omgeving en de milieubeoordeling van de drie modellen vormen de basis voor het Voorkeursmodel van het Concept Structuurplan (zie afbeelding 5.2).

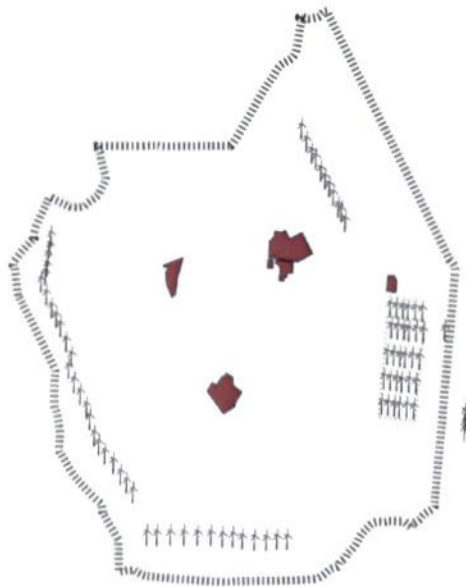
Figuur 5.2

Voorkeursmodel

Figuur 5.3

Locaties windmolens
Voorkeursmodel

Uit de vergelijking van de (milieu)effecten van de drie modellen blijkt een voorkeur voor een mix van twee van de drie modellen; te weten het Concentratie­model en het model Gelijke Kernen. Zo zijn elementen opgenomen uit het Concentratie­model, waarbij Wieringerwerf en Middenmeer hun positie verder uitbouwen. Maar ook onderdelen van het model Gelijke Kernen zijn overgenomen, zoals het versterken van draagvlak voor voorzieningen in Slootdorp en Kreileroord.

Argumenten om niet voor het Spreidingsmodel te kiezen zijn bijvoorbeeld de aantasting van de openheid van de polder door versnippering van landbouw en woon- en werklocaties. Door deze versnippering verminderen ook de cultuurhistorische waarden en ontstaan negatieve gevolgen voor de verkaveling en ontsluiting van de landbouwpercelen.

In het Voorkeursmodel zijn de opgaven voor het Ontwerp Structuurplan als volgt vertaald:

- De grootste bouwopgave vindt plaats bij Wieringerwerf (1950 woningen), Middenmeer (1400 woningen) en Kreileroord (1200 woningen). Daarnaast worden 400 woningen bij Slootdorp en in het buitengebied (tussen het Robbenoordbos en de haven) 50 woningen voorzien.
- Agriport 2 is ten noorden van en aansluitend op Agriport A7 gelegen.
- In het zuidwesten van de polder is een zoekgebied gereserveerd voor agrarische megabedrijven. Het gaat hierbij met name om veehouderijbedrijven.
- Er zijn geen nieuwe locaties specifiek aangewezen voor windmolenparken. De solitaire windmolens worden zoveel mogelijk verplaatst naar bestaande clusters. Daarnaast wordt ruimte geboden aan meer (geconcentreerde) windenergie in de polder. Zo zal het testpark Wieringermeer voor Windenergie worden uitgebreid. Extra turbines in clusteropstelling zijn mogelijk mits de plaatsing van deze turbines dient als economische drager voor en direct gekoppeld is aan maatschappelijk gewenste ontwikkelingen. Figuur 5.3 geeft deze ontwikkelingen weer. Verdere ontwikkelingen zijn het onderzoeken van de haalbaarheid van een windturbinepark in het IJsselmeer en het optimaliseren van de capaciteit van bestaande clusters.
- De bollenteelt is voorzien in de noordwestelijke hoek van de polder.

- De bestaande bedrijventerreinen bij Middenmeer, ten zuiden van Wieringerwerf en De Stek 2 worden uitgebreid met respectievelijk 60, 36 en 18 ha. De ontwikkeling van de Robbenplaat wordt uitgebreid met 96 ha. De bedrijventerreinen bij Sloodorp en Kreileroord worden op termijn verplaatst naar andere bedrijventerreinen.
- Voor bedrijvigheid in de natte sector wordt Waterpark de Oude Zeug uitgebreid met 25 ha. Ten behoeve van de compensatie van de bufferfunctie van het IJsselmeer wordt een buitendijkse jachthaven aangelegd. In en bij deze nieuwe haven kan zich maritieme bedrijvigheid vestigen. Hiervoor wordt een coupure aangebracht in de dijk bij Kreileroord. Tussen de haven en de nieuwe woonlocaties bij Kreileroord ligt een groenstrook.
- Langs de IJsselmeerkust (tussen het Dijkgatbos en de jachthaven) wordt ruimte geboden voor een recreatiepark met woningen, een golfterrein en een surfstrand.
- Bij Kreileroord wordt een waterrijk gebied gecreëerd ter compensatie van verharding door woningbouw ten oosten van Kreileroord. Het waterrijk gebied biedt tevens mogelijkheden voor recreatie en nieuwe woonmilieus.
- Het regionale wegennet zal worden opgewaardeerd om de verkeersdruk bij realisering van alle opgaven te kunnen opvangen.
- Per woonkern worden zones gereserveerd voor sport- en recreatiegebieden. Daar waar geconcentreerde sportvoorzieningen zijn gewenst, worden deze gesitueerd in Wieringerwerf. Daarvoor wordt een zone gereserveerd bij R.S.G. Wiringherlant.

5.2

EFFECTEN VOORKEURSMODEL

Tabel 5.1

Effecten Voorkeursmodel

Effectcriterium	Effect
Bodem en water	
Aantasting bodembeschermingsgebied	-
Aantasting bodemkwaliteit	-- +
Aantasting waterkwaliteit	-- +
Aantasting zoekgebieden voor waterbeheer en waterkeringen	-
Aantasting waterhuishouding	-
Cultuurhistorie en archeologie	
Aantasting cultuurhistorische waarden	--
Aantasting aardkundige/geomorfologische waarden	--
Aantasting archeologische waarden	--
Landschap	
Aantasting landschapswaarden (elementen (monumenten, bosschages, woonclusters), lijnstructuren, gebieden)	-
Aantasting openheid	--
Natuur	
Invloed op VHR-gebied	--
Aantasting overige EHS	--
Aantasting Stillegebied	0
Woon-, werk- en leefmilieu	
Invloed op bestaande woonfuncties	- +
Invloed op bestaande werkgebieden (behalve landbouw)	- ++
Effect op geluid, lucht, externe veiligheid	--
Bereikbaarheid voor autoverkeer	+
Bereikbaarheid voor OV	0
Ligging t.o.v. werkgebieden/recreatiegebieden	++
Landbouw	
Resterende oppervlakte landbouwgrond	--
Economische omvang van de primaire landbouw	++
Effect op aan de primaire landbouw gelieerde agribusiness in het gebied	++
Gevolgen voor verkaveling en ontsluiting	-
Duurzaamheid	
Kansen voor duurzame ontwikkelingen	+

Bodem en water

Aantasting bodembeschermingsgebied

Tussen het Robbenoordbos en de haven worden 50 woningen voorzien. Als gevolg van ruimtebeslag door de woningen en vergravingen voor het realiseren van deze woningen kan het bodembeschermingsgebied aangetast worden (score -).

Aantasting bodemkwaliteit

Er treden twee tegengestelde effecten op de bodemkwaliteit op. De komst van de bollenteelt heeft een negatief effect (-), terwijl de toename van recreatiegebied en de komst van Agriport 2 tot een positief effect leiden (beide +).

Vergeleken met de landbouwfunctie in de huidige situatie is er sprake van eenzelfde gebruik van mineralen in de bollenteelt. Door de bollenteelt worden echter veel grondontsmettingsmiddelen, fungiciden, herbiciden en insecticiden gebruikt. Dit is nadelig voor de bodemkwaliteit. Waar de landbouw echter wordt omgevormd tot recreatiegebied of een gebied zoals Agriport 2 (glastuinbouw), treden juist positieve effecten op. Door deze functies worden namelijk niet of nauwelijks vervuilende stoffen in de grond gebracht.

Aantasting waterkwaliteit

De waterkwaliteit wordt positief beïnvloed door de komst van Agriport 2 en negatief door de komst van de bollenteelt om dezelfde reden als omschreven bij de bodemkwaliteit. De komst van een jachthaven leidt mogelijk tot negatieve effecten op de waterkwaliteit van het IJsselmeer.

Aantasting zoekgebieden waterbeheer en waterkeringen

De waterbuffer bij Kreileroord heeft mogelijk invloed op de waterkerende functie van de IJsselmeerdijk. Een mogelijk negatief effect is de toename van kwel. In de uitwerking van dit model zal een 'veilige' afstand tussen de waterkering en de waterpartij gevonden moeten worden om de negatieve effecten zo veel mogelijk tegen te gaan. Daarnaast ligt de bollenlocatie deels in zoekgebied voor waterbeheer (score -).

Aantasting waterhuishouding

In het voorkeursmodel is een groot aantal activiteiten opgenomen, die leiden tot vergroting van het verharde oppervlak. Dit is ongunstig voor de waterhuishouding. Dit wordt echter niet zeer negatief beoordeeld omdat de aanleg van een waterrijk gebied nabij Kreileroord ter compensatie van de verharding dient (score -).

Cultuurhistorie en archeologie

Aantasting cultuurhistorische waarden

Het model leidt tot een grote aantasting van cultuurhistorische waarden van de polder. Met name de afleesbaarheid van de ontginningsgeschiedenis wordt sterk verminderd, door de grote schaal van een aantal ontwikkelingen. Dit wordt met name veroorzaakt door de ontwikkeling van Agriport 2, in combinatie met het aan elkaar groeien van de dorpen Middenmeer en Wieringerwerf. Door het grote ruimtebeslag verdwijnen bij deze ontwikkelingen op lokale schaal ook een aantal cultuurhistorische elementen en patronen. De voorgestelde woningbouw, megabedrijven, bollenteelt en recreatieve ontwikkelingen leiden weliswaar tot een functieverandering, maar zijn slechts in beperkte mate verstorend binnen de historische ruimtelijke context van de polder. Met uitzondering van de ontwikkelingen ten oosten van Kreileroord.

Bekende cultuurhistorische monumenten (aanwezig in de centrale dorpen) worden niet aangetast.

Aantasting archeologische waarden

Door het aanleggen van de coupure in de dijk bij Kreileroord verdwijnt een gebied dat is aangeduid als archeologisch terrein van waarde. Daarnaast wordt het nieuwe woongebied aan de zuidoost zijde van Wieringerwerf voorzien op een terrein van archeologische waarde. In het gebied voor de bollenteelt bevindt zich een bekend archeologisch terrein van zeer hoge waarde. Dit terrein zal door de bollenteelt minder herkenbaar worden en mogelijk ook worden aangetast door vergraving of egalisatie van de bovengrond.

De ontwikkelingen bij Kreileroord, de woningbouw aan de zuidoost zijde van Wieringerwerf en gedeelten van de locaties voor Agriport 2 en de bollenteelt zijn gelegen in gebieden met mogelijk archeologische waarden.

Aantasting aardkundige/geomorfologische waarden

Ten oosten van Kreileroord verdwijnt door de coupure in de dijk een gedeelte van het gebied met aardkundige waarden ten oosten van Kreileroord. Het resterende gedeelte van datzelfde gebied wordt aangetast door woningbouw.

Landschap

Aantasting landschapswaarden (elementen en gebieden)

De relatief grootschalige ontwikkeling van Agriport 2 leidt tot aantasting van een aantal ontginningsassen en waterlopen. Positief is dat de bestaande landschappelijke structuurlijnen Westfriesche en Medemblikker Vaart de ruimtelijke begrenzing van de ontwikkeling zullen gaan vormen. Voor de bollenteelt, de megabedrijven en de recreatieve zone langs het IJsselmeer wordt verwacht dat bestaande landschappelijke structuurlijnen en landschapselementen grotendeels behouden kunnen blijven. De dorpsuitbreidingen van Middenmeer, Sloodorp, Wieringerwerf en Kreileroord leiden naar verwachting niet tot sterke aantasting van landschapswaarden.

Aantasting openheid

Het Voorkeursmodel gaat uit van een versterking van de radiale opbouw van de polder, maar er wordt ook gekozen voor verdichting van het middengebied. Hiermee hinkt het model ruimtelijk gezien op twee gedachten (er is geen sprake van alléén verdichten langs de radialen of alléén verdichten van het middengebied van de polder). De voorgestelde ontwikkelingen gaan ten koste van de openheid rondom de twee centrale kernen Middenmeer en Wieringerwerf. Er ontstaat een stedelijke, verdichte zone die vanaf de zuidrand van de polder doorloopt tot aan Wieringerwerf. Met name door Agriport 2 worden de zuidoostelijke en zuidwestelijke open ruimtes definitief ruimtelijk van elkaar gescheiden.

Behalve aantasting van open ruimte treedt ook versnippering van de resterende open ruimtes op. Dit is onder meer het geval tussen Agriport 2 en Middenmeer en tussen de bedrijventerreinen van Middenmeer en Wieringerwerf. De ontwikkeling van twee bedrijvenlocaties tussen Wieringerwerf en Middenmeer leidt tot het aan elkaar groeien van beide kernen, ondanks de relatief kleine open ruimte tussen de bedrijventerreinen, waarin in het Voorkeursmodel is voorzien. Belangrijke opgave is om dit open gebied duurzaam te behouden.

Natuur

Invloed op VHR-gebied

Het Voorkeursmodel kan effecten op het Vogelrichtlijngebied "IJsselmeer" en het Vogel- en Habitatrichtlijngebied "Waddenzee" hebben. In dat kader kan niet worden uitgesloten dat significante effecten optreden als gevolg van de coupure in de dijk bij Kreileroord en de aanleg van een jachthaven aldaar (toenemende verstoring door motorboten). Verder is het gebied waar bollen zijn voorzien in de huidige situatie mogelijk foerageergebied voor vogels uit Vogelrichtlijngebieden (vooralsnog leemte in kennis). Door omvorming van akkerbouw naar bollenteelt worden foerageermogelijkheden wellicht beperkt. Afhankelijk van de locatie en mate van uitbreiding van bestaande windturbinelocaties, kunnen significante effecten optreden op VHR-gebied. Omdat er diverse activiteiten zijn met mogelijk significante effecten op VHR-gebied en de kans op cumulatie van effecten, is aan dit criterium zeer negatief beoordeeld.

Aantasting overige EHS

Het model heeft negatieve effecten op diverse ecologische verbindingzones van de EHS als gevolg van bijna alle nieuwe activiteiten. Bovendien is cumulatie van effecten te verwachten. Daarom is een zeer negatieve score toegekend. De effecten treden op als gevolg van verstoring (geluid van windturbines en toenemend verkeer), versnippering (doorsnijding van ecologische verbindingzones) en of ruimtebeslag wegens woonlocaties.

Aandachtspunt hierbij is met name de ontwikkelingen aan de oostkant van Kreileroord, waar slechts een smalle ecologische verbinding langs de IJsselmeerkust overblijft. Ook treedt verstoring op van de ecologische verbindingszone (langs de Westfriesche Vaart) tussen Middenmeer en Medemblik wegens Agriport 2. Hetzelfde geldt voor de ecologische verbindingszone tussen Middenmeer en Kolhorn als gevolg van toenemend verkeer van en naar de megabedrijven. Voor de bollenteelt geldt dat het daarvoor aangewezen gebied licht omsloten door ecologische verbindingszones. Extra verstoring (van waterafhankelijke natuur) kan aan de orde zijn door aantasting van de waterkwaliteit. Ook toenemend verkeer kan hier voor extra verstoring leiden.

Ruimtebeslag van ecologische verbindingszones hoeft bij bovengenoemde activiteiten niet aan de orde te zijn, indien voldoende ruimte langs de verbindingszones vrijgelaten wordt. Hierdoor kan ook eventuele verstoring beperkt blijven.

Aantasting Stiltegebied

Er treedt geen effect op de in het noorden gelegen stiltegebieden op (score 0).

Woon-, werk- en leefmilieu

Invloed op bestaande woonfuncties

De extra woningen (en daarmee kansen voor nieuwe woontypen) en de nieuwe recreatiegebieden hebben een *positieve invloed op de bestaande woonfuncties/ woonkwaliteit*.

Negatieve effecten treden op omdat door de komst van extra bollenteelt, Agriport 2 en megabedrijven enkele woningen zullen verdwijnen.

Invloed bestaande werkgebieden

Positieve effecten treden in alle modellen op door de komst van aanzienlijke hoeveelheden werklocaties. Verder vindt ruimtebeslag plaats op bestaand werkgebied aan de noordkant van Middenmeer.

Hinder door geluid, luchtverontreiniging en externe veiligheid

Er treedt extra geluidhinder, luchtverontreiniging en een afname van de externe veiligheid op. De oorzaak hiervan is het toenemende aantal verkeersbewegingen door extra inwoners en werkgelegenheid. Voordeel is wel dat binnen eenzelfde gemeente zowel gewoond als gewerkt kan worden, wat verkeersbewegingen richting andere provincies en gemeenten beperkt.

Bereikbaarheid voor autoverkeer

De bereikbaarheid van woon-, werk- en recreatiegebieden is gunstig. De onderlinge afstand tussen deze functies is namelijk niet groot. Belangrijk is verder dat Agriport 2 nabij een afslag van de A7 ligt.

Indien op de diverse locaties wordt ingezoomd zal blijken dat nog de nodige infrastructuraanpassingen nodig zijn om de gebieden goed te ontsluiten. Deze uitwerking zal in het kader van bestemmingsplannen plaatsvinden.

Bereikbaarheid voor OV

De bereikbaarheid voor OV wordt door het plan naar verwachting niet of nauwelijks beïnvloed. Er is geen sprake van draagvlak voor nieuwe OV-verbindingen. Wellicht worden wel bestaande busverbindingen aangepast, zodat ook de nieuwe woonfuncties worden ontsloten.

Ligging t.o.v. werkgebieden/recreatiegebieden

Dit criterium is alleen relevant voor de woonlocaties.

De woonfuncties liggen allen gunstig ten opzichte van de bestaande en nieuwe werkgebieden. Ook de ligging ten opzichte van recreatiegebieden is gunstig. Er kan zowel dicht bij huis worden gerecreëerd als langs de IJsselmeerkust.

Landbouw

Omvang (ha) en economische omvang landbouw (NGE)

Tabel 5.2 geeft een inschatting van de te verwachten veranderingen in oppervlakte en de economische omvang van de landbouw. Op basis van de teeltverdeling in paragraaf 3.2.6 is in de huidige situatie uitgegaan van gemiddeld circa 2 NGE per ha voor de gehele oppervlakte landbouwgrond in de Wieringermeer. Verder is op basis van gegevens van het Landbouw Economisch Instituut (zie www.lei.nl, zoek naar lijst van producten met BSS&NGE) gerekend met het gegeven dat 1 ha glastuinbouw gemiddeld ongeveer 100 keer, 1 ha bloembollen gemiddeld ongeveer 10 keer en tuinbouw in de volle grond gemiddeld ongeveer 3 keer zoveel economische productieomvang (en werkgelegenheid) heeft als 1 ha akkerbouw of melkveehouderij met gemiddeld circa 1,5 NGE per ha.

Per saldo zal de totale economische omvang van de primaire landbouw in de Wieringermeer toenemen met circa 100.000 NGE. Ten opzichte van de huidige omvang van circa 30.000 NGE betekent dat een toename met ruim 200%. Als in de huidige situatie/autonome ontwikkeling ook Agriport A7 wordt meegerekend gaat het om een "huidige" omvang van circa 100.000 NGE en gaat het om een toename met circa 100%.

Tabel 5.2
Effecten op landbouw

Verandering	Afname in landbouwgrond in ha	Verandering economische omvang in NGE		
		Afname NGE	Toename NGE	Saldo NGE
Nieuw groen	500	1000		-1000
Woningbouw	300	600		-600
Industrieterrein	200	400		-400
Agriport 2	200 (500 omzetten in glastuinbouw)		73.600	+73.600
Bloembollengebied	(2500 ha omzetten in bollenteelt)		32.500	+32.500
Totaal		2000	106.100	+104.100

Als gevolg van de toename van de primaire productie is er ook een flinke toename te verwachten van indirecte economische activiteit in de aan de primaire productie gelieerde agribusiness. De kans is immers groot dat de toegenomen primaire productie ook zal leiden tot meer verwerkings- en afzetactiviteiten in de Wieringermeer. Voor bijvoorbeeld Agriport A7 is becijferd dat de omvang van de indirecte economische activiteiten ongeveer een kwart zal bedragen van de primaire omzet binnen Agriport A7. Het effect van het voorkeursmodel op de indirecte economische activiteit is daarom ingeschat als sterk positief (score ++).

Daarbij is op te merken dat de traditionele akkerbouw flink in oppervlakte afneemt met circa 4000 ha (een kwart), waarvan circa 1000 ha wordt onttrokken aan de landbouw (circa 7)%, beoordeling effect op oppervlakte landbouwgrond --). Daarentegen zal circa 3000 ha intensiveren naar glastuinbouw en bollenteelt.

Verkaveling en ontsluiting

Het Voorkeursmodel leidt tot versnippering van het resterende landbouwgebied, wat negatieve effecten zal hebben op de mogelijkheden van een goede verkaveling van de minder maar grotere toekomstige bedrijven (beoordeling --).

Duurzaamheid

Er zijn volop kansen voor duurzame ontwikkelingen. Zo zijn er op de grens van woon en werkgebieden kansen voor nieuwe woonvormen aanwezig. Ook zijn er combinaties tussen wonen en recreëren en kansen om recreatie en natuur te combineren.

Bij Agriport 2, bedrijventerreinen en megabedrijven zijn er mogelijkheden voor onder andere optimalisatie van logistieke processen, restwarmtebenutting, gezamenlijke aanleg en beheer van de energie- en waterinfrastructuur en vergisting van groenafval. Duurzame energie (zoals windenergie) is in combinatie met Agriport 2 ook kansrijk.

De bollenteelt is in principe belastend voor het oppervlaktewater, maar met een duurzaam watersysteem (o.a. toepassing van helofyten) kunnen negatieve effecten worden beperkt.

Ook de toepassing van nieuwe spuittechnieken kan negatieve effecten beperken. Bovendien zijn er goede kansen voor duurzame energie (zoals windenergie en vergisting) in de bollengebieden en kunnen functies als recreatie en natuur met bollenteelt worden gecombineerd.

HOOFDSTUK

6 Hoe nu verder?

6.1

AANDACHTSPUNTEN VOOR HET VERVOLG

Onderstaand wordt een aantal aandachtspunten gegeven voor de nadere uitwerking van de plannen (in de vorm van bijvoorbeeld bestemmingsplannen) en/of de besluitvorming rond het Structuurplan Wieringermeer. Enerzijds zijn het aandachtspunten per activiteit/bouwsteen, anderzijds zijn het aandachtspunten voor diverse typen effecten die op kunnen treden.

Aandachtspunten voor diverse activiteiten/bouwstenen

Bedrijventerreinen

In het Voorkeursmodel worden de bestaande bedrijventerreinen tussen Wieringerwerf en Middenmeer uitgebreid. De bestaande terreinen kunnen hierdoor beïnvloed worden wat betreft de milieuzonering; de milieugebruiksruimte wordt mogelijk ingeperkt. Bij de nadere uitwerking van de plannen moet worden bedacht hoe hier in de regelgeving mee om te gaan.

Megabedrijven

Bij de concrete invulling van de beoogde locaties voor de megabedrijven zal er rekening gehouden moeten worden met een minimale afstand tussen de megabedrijven en woonlocaties, afhankelijk van de hindercategorie (met name stankhinder).

Haven/dijkcoupure

Er kan niet worden uitgesloten dat de haven/dijkcoupure ten oosten van Kreileroord significante effecten heeft op het Vogelrichtlijngebied "Ijsselmeer". Voordat de plannen nader uitgewerkt worden, moet zekerheid verkregen worden dat geen significante effecten optreden. Dit kan middels een passende beoordeling.

Windenergie

Aandachtspunt voor uitbreiding van bestaande windturbines, is mogelijke externe werking in het kader van het Vogelrichtlijngebied "Ijsselmeer". Dat wil zeggen dat als er vogels, waarvoor het Ijsselmeer is aangewezen als Vogelrichtlijngebied, op het land foerageren/slapen/broeden, er mogelijk verstoring kan optreden (indirecte effecten ofwel externe werking). Wanneer er sprake is van het plaatsen van windturbines in het Ijsselmeer dienen de effecten vóór de planologische inpassing te worden onderzocht middels een passende beoordeling.

Bollen en kassengebieden

Voor bollen en kassen is veel water nodig (beregening). Dit heeft negatieve effecten op de waterhuishouding. Het negatieve effect kan worden voorkomen door opslag van eigen regenwater.

Door de bedrijvigheid en het licht van kassen zou verstoring op diersoorten en mensen kunnen optreden. Dit effect kan worden beperkt door afscherming van de kassen.

Recreatiewoningen

Afspoeling van verontreinigende stoffen vanuit recreatiewoningen naar de bodem is een mogelijk negatief milieueffect. Door de woningen aan te sluiten op de riolering, worden dergelijke risico's beperkt. Indien een riolering afwezig is kan worden gedacht aan septic tanks of andere maatregelen.

Aandachtspunten voor bepaalde typen effecten

Effecten op bodembeschermingsgebieden, aardkundig- en geomorfologisch waardevolle gebieden

In dergelijke gebieden is extra aandacht nodig voor vergraving van bijzondere bodemkundige waarden. Specifiek voor bodembeschermingsgebieden moet verontreiniging van de bodem worden voorkomen. Dergelijke aantasting kan worden voorkomen door het treffen van gerichte maatregelen (opvang vervuilende stoffen, inrichtingsplan afstemmen op bodemwaarden).

Aantasting waterhuishouding

Aantasting van de waterhuishouding door vergroting van het verharde oppervlak kan worden gecompenseerd door extra oppervlaktewater te creëren.

Aantasting cultuurhistorische- en landschappelijke waarden

Bij de nadere planuitwerking kan aantasting van cultuurhistorische- en landschappelijke waardevolle lijn- en puntelementen worden beperkt door dergelijke waarden zoveel mogelijk in te passen in het plan. Indien mogelijk moet ook de samenhang tussen elementen en gebieden zoveel mogelijk worden gehandhaafd.

Effecten op ecologische verbindingzones

De ecologische verbindingzones kunnen hun functie behouden indien voldoende afstand wordt bewaard vanaf woongebieden/werkgebieden tot deze zones danwel een groene zone open blijft van voldoende breedte voor de soorten die er gebruik van maken.

Hinder (geluid, lucht, externe veiligheid)

Aandachtspunt bij de realisatie van woningen is dat rekening wordt gehouden met de hindercontour/risicocontour rond wegen en industrieterreinen. Door een bepaalde afstand tot deze hinder/risicobronnen te hanteren kunnen negatieve effecten worden beperkt.

Cumulatie van effecten

De afzonderlijke activiteiten uit het plan leiden tot diverse milieueffecten. Cumulatie van effecten is daarbij niet uit te sluiten. Daarbij wordt gedacht aan toenemende verkeersdrukke door zowel nieuwe woon- als werkgebieden. Daarnaast kan cumulatie van effecten op natuur optreden; geluidshinder als gevolg van toenemend verkeer, windturbines, bedrijventerreinen en dergelijke. Hiervoor dient aandacht te zijn bij de verdere uitwerkingen van de plannen.

6.2

LEEMTEN IN KENNIS

Bij de uitvoering van de strategische milieubeoordeling van het Ontwerp Structuurplan voor de Wieringermeer is een beperkt aantal leemten in kennis opgetreden. Het betreft geen informatie die nodig is om goede keuzes te maken in het kader van het Structuurplan op basis van milieu. Het zijn leemten die bij de verdere planuitwerking (de uitwerking van het Ontwerp Structuurplan) aandacht moeten krijgen. Het gaat om de volgende kennisleemten:

- Vogelrichtlijngebieden: effecten op Vogelrichtlijngebieden kunnen optreden indien zich ontwikkelingen in of in de nabijheid van het IJsselmeer voordoen. In het Voorkeursmodel is daar sprake van. Zo is aan de oostkant van Kreileroord een jachthaven voorzien en worden recreatieve ontwikkelingen langs de IJsselmeerkust mogelijk gemaakt. Afhankelijk van het type en de omvang van de ontwikkelingen kunnen significante negatieve effecten optreden op het Vogelrichtlijngebied. Dit kan een risico vormen bij de nadere uitwerking van het Structuurplan.
- Flora en fauna: er is bij de beoordeling van de effecten slechts deels informatie gebruikt over (beschermde) soorten. Bij de verdere planvorming kan dan ook blijken dat er soorten in het gebied voorkomen die onder een zwaar beschermingsregime vallen. Indien dit zich voordoet, dient een zorgvuldige motivering plaats te vinden, waarom op die locatie gebouwd wordt en moet worden onderzocht of door een afgestemde inrichting effecten zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen. Bij de verdere planvorming is nader onderzoek naar soorten flora en fauna dan ook nodig. Nader onderzoek wordt pas uitgevoerd op het moment dat de vraag zich naar nieuwe verstedelijking voordoet. Dit kan zijn over 10 of 20 jaar. Tot die tijd kunnen zich (in positieve of negatieve zin) veranderingen voordoen op het gebied van de dan te inventariseren natuurwaarden.
- Bereikbaarheid autoverkeer: voor de locaties voor (grootschalige) woningbouw en bedrijventerreinen is niet exact bekend welke effecten de ontwikkelingen op de doorstroming op het wegennet hebben. Bij de verdere uitwerking van het Structuurplan is aandacht nodig voor een goede ontsluiting/bereikbaarheid van de voorgestelde ruimtelijke ingrepen. Verkeersberekeningen zullen daartoe nodig zijn.
- Archeologie: in de gemeente zijn gebieden aangemerkt waar archeologische waarden mogelijk aanwezig zijn. Bij de nadere planuitwerking (bestemmingsplannen e.d.) moet uit nader onderzoek blijken of en zo ja welke waarden dit betreft.

6.3

MONITORING

De monitoring van het Structuurplan voor de Wieringermeer vindt zo veel mogelijk plaats via bestaande milieumeetnetten (van de provincie en gemeente).

Hiernaast kan monitoring van de in het Milieuraapport verwachte effecten plaatsvinden op basis van de nog op te stellen milieueffectrapporten, meldingsnotities en/of passende beoordelingen voor de diverse ruimtelijke ingrepen uit het Structuurplan.

Tenslotte kan een daadwerkelijke monitoring van effecten worden uitgevoerd direct na realisatie van de betreffende activiteit. Hiervoor dient dan onder andere een nulmeting uitgevoerd te worden (veelal veldmetingen).

BIJLAGE 1

Literatuurlijst

1. Agriport A7 (2005). Milieueffectrapportage Agriport A7.
2. Alterra (2002) Quick Scan Transitie Duurzame Landbouw.
3. CBS (2004). Gemeente op maat, Wieringermeer.
4. CLM (2005) Uit de milieu-gevarezone, verduurzaming van de bollenteelt.
5. Gemeente Wieringen (2005). Intergemeentelijk Structuurplan Wieringerrandmeer. Voorontwerp.
6. Gemeente Wieringermeer (2006). Ontwerp Structuurplan Wieringermeer 2006-2016.
7. Gemeente Wieringermeer (2005). Bodemkwaliteitskaart en bodembeheerplan voor de gemeenten Wieringermeer.
8. Gemeente Wieringermeer (2002). Wieringermeer.... De ontbrekende schakel? Structuurvisie.
9. Gemeente Wieringermeer (1987). Landschapsbeleidsplan Wieringermeer, Inventarisatie.
10. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (2005). Water Bindt, Voortgangsrapportage.
11. Landschap Noord-Holland (2005). Robuuste verbinding Noordboog. Verkenning van ecologische knelpunten en mogelijkheden voor een robuuste verbinding tussen Zwanenwater, Amstelmeer en IJsselmeer.
12. LEI (2005). Langetermijnperspectieven voor de landbouw in de provincie Noord-Holland. Een doorkijk van 2005 naar 2015.
13. LEI (2003). Kijk op landbouw-, voedsel- en natuurbelid.
14. Provincie Noord-Holland (2001). Provinciaal Milieubeleidsplan 2002-2006.
15. Provincie Noord-Holland (2003). Nota Cultuurhistorische Regioprofielen.
16. Provincie Noord-Holland (2004). Ontwikkelen met kwaliteit. Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord. Streekplan.
17. Provincie Noord-Holland (2005). LER ten behoeve van Agriport A7. Onderzoek naar de effecten van Agriport A7 op de landbouwsector.
18. Reh, W., Steenbergen, C. en Aten, D. (2005). Zee van Land. De droogmakerij als atlas van de Hollandse landschapsarchitectuur.
19. WoonCompagnie (2005). Probleemanalyse Middenmeer. Ruimtelijke analyse, woningmarkt onderzoek en bouwtechnische opname.
20. WoonCompagnie (2000). Startnotitie herstructurering Slootdorp.

Internet

- 1 www.cbs.nl/statline
- 2 www.landbouw.paginablog.nl
- 3 www.lei.nl
- 4 www.lnv.nl
- 5 www.noord-holland.nl
- 6 www.oostwaardhoeve.nl
- 7 www.robbenplaat.nl
- 8 www.senternovem.nl
- 9 www.wieringermeer.nl
- 10 www.wieringermeerprecies.nl

BIJLAGE 2

Verklarende woordenlijst

Aardkundige waarden	Veelal onvervangbare geologische, geomorfologische en/of bodemkundige patronen, gebieden, elementen en processen die de abiotische ontstaansgeschiedenis weergeven en als zodanig van wetenschappelijk en educatief belang zijn.
Archeologie	Bestudering van de sporen en artefacten van vroegere menselijke gemeenschappen.
Autonome ontwikkelingen	Op zichzelf staande ontwikkelingen, die plaatsvinden zonder dat de voorgenomen activiteit wordt uitgevoerd.
Bereikbaarheid	Mate (tijd, gemak) waarin een gebied fysiek bereikt kan worden, afhankelijk van het gekozen vervoermiddel.
Cultuurhistorische waarden	Veelal onvervangbare historische patronen, elementen en artefacten die de ontwikkelingsgeschiedenis van de mens in het gebied weergeven en als zodanig identiteitsbepalend en van wetenschappelijk, educatief en recreatief belang zijn.
Ecologische Hoofdstructuur (EHS)	Netwerk van natuurgebieden en natuurontwikkelingsgebieden en verbindingen daartussen waarbinnen flora en fauna zich kunnen handhaven en uitbreiden.
Ecologische verbindingszone	Ecologische zone die deel uitmaakt van de Ecologische hoofdstructuur en dienst doet als migratieroute voor organismen tussen kerngebieden en natuurontwikkelingsgebieden.
Externe Veiligheid	De veiligheid van personen in de omgeving van een activiteit met gevaarlijke stoffen. In het externe veiligheidsbeleid staan de bescherming van het individu tegen de kans op overlijden, en de bescherming van de samenleving tegen het ontwrichtende effect van een ramp met een groep slachtoffers, als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen, centraal.
Flora- en faunawet	Wet die de bescherming van in het wild levende planten en dieren regelt.
Geluidshinder	Hinder als gevolg van geluid.
Habitatrichtlijn	Europese richtlijn die de bescherming van bedreigde natuurstypen (habitats) en in het wild levende soorten planten en dieren, die op Europees niveau van belang zijn, regelt.
Infrastructuur	Het geheel aan wegen, vaarwegen, spoorlijnen, leidingen enzovoorts waarlangs iets of iemand wordt verplaatst.
Kwel	Het verschijnsel waarbij water uit de ondergrond of uit hoger naburig land of water een gebied binnendringt door drukverplaatsing bij verschil in waterstand.
Landschap	Het waarneembare deel en de niet waarneembare component van de aarde dat wordt

bepaald door de onderlinge samenhang en de wederzijdse beïnvloeding van abiotische, biotische en antropogene processen.

Ruimtebeslag	De fysieke ruimte die nodig is voor de aanleg en inpassing van een alternatief of variant.
Speciale beschermingszone	Natuurgebied dat bescherming geniet op grond van de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn.
Versnippering	Opsplitsing en isolatie van natuurgebieden door menselijke activiteiten.
Verstoring	Vermindering van de kwaliteit van een natuurgebied als gevolg van indirecte invloeden van een ingreep (geluid, licht, vreemde stoffen, toename recreatie en dergelijke).
Vogelrichtlijn	Europese richtlijn die de bescherming van de in het wild levende vogels in Europa en hun leefgebieden regelt.

